

2. GENTESIMI

Predstojnica za Monarhiju
vred. 4 K. za 3 mjeseca.
Pojedinačno 2 K.

Abbonamento per la
Monarchia: Corone 4
per Semestri. Un singolo
numero 2 K.

Abbonamento per die
Monarchia: Vintetljährig
4 K. einzalige N. causa
2 Heller.

2 HELLER

Za ovršenje objava: o
Malom opštiniku blago
za svaku ried. 2 K.
Najmanja pričinjka 50 p.

Per le inserzioni d' avvisi
sol 'Notiziario d' Affari'
si paga per ogni parola
2 centesimi. Tasse minime
50 centesimi.

Jedan Wort im 'Klein'
Anzeiger kostet 2 h.
Die eingetragene Taxe 50 h.

OMNIBUS

Uprava i upravljanje — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr., PULA — Via Giulia 1.

VIESTI.

Mjestne.

Glavna skupština „Narodne radničke organizacije“ u Puli.

„Narodna radnička organizacija“ obdržavati će u nedjelju 18. tek. m. u 10^h, sati prije podne u velikoj dvorani „Narodnog Domu“ svoju prvu godišnju glavnu skupštinu sa slijedećim dnevnim redom:

1. Izvještaj o radu društvenom.
2. Izvještaj o družbenom stanju i imovini.
3. Eventualni predlozi.
4. Izbor nove uprave.

Sutrašnja skupština „Narodne radničke organizacije“.

Pred godinu i pol ustrojila se je u Trstu organizacija, koja si je postavila cilj, da štiti interese radničtveta i da iste zaštituje od izrabljivanja kapitala kao što je bezbjestnik agitatora. U današnje doba borbe kapitala i rada, radničtveto se može oduprijeti izrabljivanju sa strane jačegamo samo putem organizacije. Gospodarski momenat sili radnika da se zdrži i da tako brani svoje interese. I baš ta potreba obrane radničkih interesa porodila je „Narodnu radničku organizaciju“. Ista je ne-tom se je ustanovila stekla i povjerenje radnog naroda, te se kroz ovu godinu i pol svoga obstanka može pohvaliti velikim uspjesima.

Organizacija koja je osnovana u Trstu je se razširila, te je naravno da se je i u Puli, gdje ima na tisuće radničta ustanovila njena podružnica. Sutra drži „Narodna radnička organizacija“ svoju prvu godišnju skupštinu, gdje će odbor prikazati izvještaj o svome radu. Krozovo kratko vrijeme može da se pušljka podružnica pohvali ljeplim uspjesima svoga nastojanja. Ona je prikupila u svoje kolo oko 600 radnika, te je u raznim prigodama nastupila u poboljšanje njihovih interesa. Sutra će o tome potjene izvestiti odbor, a mi danas podsjećamo samo radnike na nastojanje: „N. R. O.“, oko uređenja: plaća i mirovina radnika u Arsenalu, oko odstranjenja žandara iz Arsenalu. Već kroz prvu godinu N. R. O. je izvođila dve ljepe pobede. U izborima za bolešničku blagajnu arsenalskih radnika pobijedili su predloženici N. R. O. sa ogromnom većinom socialističke. Isto tako i u izborima zastupnika radničtveta za izbore u zavod za osiguranje radnika protiv nesreća u Trstu pobijedili su predloženici N. R. O. No N. R. O. je direktno podupirala svoje članove i druge potrebne radnike, te je razdistribuirala na same podpore više od 1500 kruna. Ovo nekoliko podataka pokazuju da je najbolje kako je odbor nastao da udovolji svojoj dužnosti i povjerenju, kojega su mu članovi dali, te najbolje opravdava potrebu ove organizacije.

N. R. O. spremi se, da uredi još neke ustanove u kocijtu svojih članova, kao što je podporni fond i zajmove članovima, zato pozivamo sve svjetno radničtvo, da sutra počeli mnogobrojno na skupštinu, koja će se obdržavati u 10^h, sati pr. p. u „Narodnom Domu“, da čuje izvještaj o dosadašnjem djelovanju i da razpravi o gornjim ustanovama, koje znače daljnji korak u radu sa ekonomsko emancipirajućim radničtvom.

Podpora zaklada „Narodne radničke organizacije“.

Na uvdnom mjestu govorimo o dva-ma ustanovama, koje N. R. O. misli pokrenuti u život. Najvažnija nam se u tom pogledu čini ustanova podporne zaklade za slučaj bolesti i smrti. Po dosadašnjem zakonu o bolno-podpornim blagajnama od 1887, svu se radnicu duži, da budu osigurani za slučaj bolesti. No doprinos, koji isti primaju za vrijeme bolesti nije ni najmanje dostatan za potrebe, a to radničtvo samo najbolje znade, već je to samo neka pomoć, da se radnik ne nadje na putu. Za to je nakana N. R. O. da osnove zakladu za svoje članove iz koje će članovi, koji budu doprinijeli jedan mali mjesecni doprinos, dobivati u slučaju bolesti dnevnu podršku.

Svaki član koji bude uplatio mjesecno 40 para primaće za vrijeme bolesti jednu krunu na dan kroz vrijeme od dva i pol mjeseca i to se sedmica. Sjegurni smo da će radničtvo prigriliti ovu ustanovu, te se s njom obilno poslužiti u svom interesu.

Prolaz njemačkog cara.

Jučer u jutro oko 9 prošao je jacht „Hohenzoller“, mimo Fazane sa na brodu četvrti Vilimom, caricom Viktorijom Augustom i princom Oskarom. Ista je njenom se je ustanovila stekla i povjerenje radnog naroda, te se kroz ovu godinu i pol svoga obstanka može pohvaliti velikim uspjesima.

Organizacija koja je osnovana u Trstu brzo je se razširila, te je naravno da se je i u Puli, gdje ima na tisuće radničta ustanovila njena podružnica. Sutra drži „Narodna radnička organizacija“ svoju prvu godišnju skupštinu, gdje će odbor prikazati izvještaj o svome radu. Krozovo kratko vrijeme može da se pušljka podružnica pohvali ljeplim uspjesima svoga nastojanja. Ona je prikupila u svoje kolo oko 600 radnika, te je u raznim prigodama nastupila u poboljšanje njihovih interesa. Sutra će o tome potjene izvestiti odbor, a mi danas podsjećamo samo radnike na nastojanje: „N. R. O.“, oko uređenja: plaća i mirovina radnika u Arsenalu, oko odstranjenja žandara iz Arsenalu. Već kroz prvu godinu N. R. O. je izvođila dve ljepe pobede. U izborima za bolešničku blagajnu arsenalskih radnika pobijedili su predloženici N. R. O. sa ogromnom većinom socialističke. Isto tako i u izborima zastupnika radničtveta za izbore u zavod za osiguranje radnika protiv nesreća u Trstu pobijedili su predloženici N. R. O. No N. R. O. je direktno podupirala svoje članove i druge potrebne radnike, te je razdistribuirala na same podpore više od 1500 kruna. Ovo nekoliko podataka pokazuju da je najbolje kako je odbor nastao da udovolji svojoj dužnosti i povjerenju, kojega su mu članovi dali, te najbolje opravdava potrebu ove organizacije.

N. R. O. spremi se, da uredi još neke ustanove u kocijtu svojih članova, kao što je podporni fond i zajmove članovima, zato pozivamo sve svjetno radničtvo, da sutra počeli mnogobrojno na skupštinu, koja će se obdržavati u 10^h, sati pr. p. u „Narodnom Domu“, da čuje izvještaj o dosadašnjem djelovanju i da razpravi o gornjim ustanovama, koje znače daljnji korak u radu sa ekonomsko emancipirajućim radničtvom.

Poziv diletantima.
P. n. gg. članovi „Dramatskog odsječka“, umoljavaju se da svi doduči vježbenu na pokuši i to u 7^h, sati.

Novačenje.
Jučer je svršilo novačenje u našem gradu sa stavljanjem obveznika II. i III. razreda. Od poznatih 204 prikazali su se 181 te su uzeti od II. razreda 45, a od III. 33, osim toga 6 stranaca.

Od pripadnika Pule bili su ovi unuvani u II. razredu:

- Amadeus Dominik, Pula — Pravčić Josip, Altura — Cipriotti Albert, Pula — Mafic Vjekoslav, Pula — Široki Martin, Altura — Vlah Ivan, Pula — Premate Antun, Premantura — Mikovilović Fioravante, Pula — Staderica Antun, Pomer

Martinović Ernest, Pula — Stipicević Ivan, Premantura — Živić Andrija, Pula — Lazarčić Jakov, Medulin — Tromba Grgur, Šišan — Luchetto Dominik, Galečan — Comiso Franjo, Pula — Križaj Vilim, Pula — Fabretto Adam, Pula — Jukopila Martin, Litvanj — Črnobori Nikola, Banjole — Moscarda Petar, Galečan — Smareglia Roman, Pula — Šbona Anton, Pula — Wolker Gottfried, Pula — Sutić Albert, Pula — Skataro Ivan, Skatar — Periša Josip, Pomer — Prema Draganin, Vincic — Mikoletić Marij, Pula — Maticchio Dominik, Galečan — Bradamante Ludmila, Pula — Deiori Guido, Pula — Martinuzzi Franjo, Pula — Amadi Eugen, Pula — Perković Anton, Litvanj — Kirac Ivan, Pomer — Sissan Anton, Pula — Milisić Ivan, Pula — Vojak Anton, Pomer — Ferlati Rudolf, Pula — Budin Marcel, Pula — Grego Romeo, Pula — Vidulić Frano, Pula.

Od III. razreda bili su ovi unovačeni: Tamburini Daniel, Pula — Tropieli Petar, Pula — Sladonja Rafael, Altura — Stranić Enrik, Pula — Postet Marcel, Pula — Cotić Albin, Pula — Popović Nikola, Peroj — Presel Franjo, Pula — Bubić Vladimir, Litvanj — Susić Josip, Pula — Šebelić Marko, Premantura — Radeka Josip, Loberika — Družeta Ivan, Pomer — Delcaro Dominik, Pula — Motzetić Ivan, Pula — Filipić Marijan, Pula — Demori Domenik, Galečan — Moscarda Nikola, Galečan — Fonda Viktor, Pula — Bilec Anton, Altura — Baldessarini Tulio, Pula — Radošević Vid, Medulin — Pleškot Matija, Montić — Šibelić Anton, Litvanj — Vojak Stjepan, Medulin — Ucetta Ermin, Pula — Pianella Anton, Galečan — Demori Toma, Galečan — Urti Valentin, Medulin — Pavlić Niko, Premantura — Tarcicchio Justo, Galečan — Bernešić Stjepan, Pula — Šverko Ivan, Šibenik.

Odpust rezervista mornarice.
Službeni list donosi previše rješenje kojim se određuje odput vojnih pričuvnika mornarice i onih aktivnih vojnika, koji su bili zadružani poslije navršene četvrti godine službe. Kako se načineno doznaće bilo je pozvano pod oružje i to tisuću pričuvnika, koji su se najpripremili odazvali, te se je mobilizacija naredjena 15. ožujka svršila već 23. istog mjeseca, kada su bili svi ratići brodovi spremni za rat. Jučer je došla zimska mornarica, koja će odmah izkratiti rezerviste kao pričuvnu eskadrę, te drugi odigli i torpiljarke. Pričuvnici će onda biti odpušteni. Mislio se je, da će mornarica, koja nije imala nikada toliko brodova spremnih i toliko mornara skupljenu, upotrijebiti prigodu te izvesti velike pomorske vježbe, za koje će tako brzo neće proći pričika, dapaće se je govorilo i o kombiniranom vježbama sa kompenonom vojskom u južnoj Dalmaciji, nosiće se javljajuće razoružanje mornarice, te o uređenju ljetne eskadre koja će imati obične vježbe u maju i junu. Čujemo da je danas i jučer odpušteno oko 1000 pričuvnika.

Razne.
Briga Čeha za izložene krajeve. Čini imadu tent dražtava za mornaricu obranu. Najvažnija su: »Komenci« i »Beč«. Češkoslovačka jednica i Matica

Školska. Ova udžbava osim pučkih škola i dječjih vrtića još i gimnazija i realaka, te obrtnih škola. Latinske godine, imala je Matica Školska, pribroda K. 778.342, a izdajka K. 856.004 za škole u Češkoj, Moravskoj i Šleziji. Po tom je potrošeno K. 77.662 više nego je bilo prihoda. No zato Česi znaju da se kulturne potrebe ne daju odgoditi, te da se za spašenje narodnosti mora snaci sredstava, pa mjerat će vraćati jedva kasnije potomci, budući su škole za narodno održanje, investicije od kojih uprav. kanjune generacije imaju najviše koristi. Isto rade i Slovenci, koji su napravili i zajmovaču za gradiću potrebitnih škola. I naša Država bi imala da na isti način radi kako bi donosiča velikim potrebama, kojim se mora čim prije udovoljiti, ako nećemo da nam se čitav krajevi odnarođe. Samo brzo!

Ukinuće sudbenih ročišta.

Iz Poreča nam pišu:

C. kr. predstojništvo kot. suda u Poreču izdalo je dne 26. 3. 1909 oglas, kojim se sveobča ročišta, što no su se držala svakog pojedinačno u tjednu, ukidaju. Umjesto svakog pojedinačnog imaju se držati samo jedanput na mjesec, i to svakog prvog četvrtka u mjesecu. — Uzvrsi u obzir, da je ukinuće tih sveobčih ročišta veliki udarac za naš narod porečkom kotaru, koji narod, možemo reći — nemu ni za hleb, a kamo li za mastno plaćanje odvjetnika, oponjenjeno c. kr. predstojništvo okružnog sudišta u Rovinju, odnosno ono zemaljskog sudišta u Trstu, e. bi uželi u obzir drugi atapc š. 90, poslovog reda, te da se na temelju toga na novo položi uvedenje sveobčih ročišta kod c. kr. suda u Poreču najmanje jedanput, a po mogućnosti i dvaput na tjedan.

Propadanje naše mornarice na jedra.

Propadanje mornarice: na jedro datira od svojih trideset i više godina. Nekod slavna naša mornarica na jedra iz Bakra, Pelešca, Bokе i drugud sad je više ne obстоje. Nazad desetak godina bili su Labinjani, počeli da „pete grade i kppiju velike brodove... na jedra, nu zadnjih godina i to napusti, te prodadoše ih nekoliko. Dok drugde oslobodi u Norveškoj i Engleskoj uspije vjajno i mornarica na jedra, kod nas se o nju ne može ni govoriti, a bez nje težko dobrili mornara, još težje kapetana. Dandanas naši svršeni nautičari su na sto muka kako da izvrše potrebitu praksu na jedrenjačama koju se zahtjeva. Usliđ propadanje mornarice na jedra pokazuje se prička potreba gradje Školskog broda, jer demonačce i odostajanje mornarice na jedra delujući i nestvajanje kapetana, čija se nestvarnost već sad opaža, uza sve to što se trgovacka mornarica na paru rapidno umnožava.

Kako, javlja „Novi List“, prodan je na Ricci zadnji bar „Početić“, koji je bio sagradjen u Senju god. 1874. I tako od brojne mornarice na jedra Bakra i Rike nema, više ni jedan brod.

PARTIE ITALIANA.

NOTIZIE.

I novi libri tavolari.
Col 1. di giugno entreranno in vigore i novi libri tavolari per il comune statale di Pola. I libri si possono già pre-

zionale presso il locale giudizio distrettuale.

Il processo per alto tradimento.

Il famoso processo di Zagabria fu mercatamente ripreso. Pareva da principio che le critiche dei giornali di Vienna e Budapest avessero influito sul comportamento del presidente e veramente il primo giorno l'esame dell'accusato Kalember procedette senza incidenti. Il Kalember mantenne brillantemente la propria difesa e dimostrò l'assurdità dell'accusa con esempi e prove alle quali né il presidente, né il P. M. non sapevano rispondere. Anche la difesa dell'accusato dott. Gjuric fu interessante però durante il suo esame si rinovarono gli incidenti e le vessazioni degli accusati usate prima dal presidente. Diversi accusati furono condannati con arresto solitario e digiuno, i difensori poi a multe. Al processo assistevano il deputato dott. Massy, professore d'università ed il noto criminalista ceco dottor Bouček, i quali rimasero sorpresi per il procedere del presidente e del P. M.

La questione della scuola croata a Fiume.

Ci scrivono da Fiume:

Il più vitale nostro problema è la questione scolastica. Da anni si disputa sull'istituzione di una scuola croata. Vi fu anche un'azione per l'ottenimento di un tal istituto, la quale però con un memoriale finì. Dietro due anni fu istituita una società con lo scopo scolastico però non corrispose alle speranze che senz'attendevano.

Nell'ultimo tempo si discute nuovamente della questione. Alcuni propongono, che vi provveda la Società dei ss. Cirilo e Metodio istituendo una scuola al confine istriano. Noi però siamo d'avviso che un simile provvedimento non sarebbe felice potendo il Governo ungherese facilmente proibire la frequentazione di una scuola austriaca. Crediamo molto più adatta la proposta che vicino al ponte dalla parte di Sušak venga eretta una scuola popolare croata e ciò è molto più facilmente attuare ed è molto più vicino che se la scuola venisse istituita nei pressi di Cantrida. Fino a tanto poi si dovrebbe ottenere che nelle scuole di Fiume venga impartita l'istruzione anche nella lingua croata come prevede lo statuto per le scuole di Fiume dell'anno 1876. Per ottenere ciò basta buona volontà e un po' di coscienza nazionale.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA I DR.
Odgovorni urednik: Josko Matulja.

Filip Barbalic

POLA, via Sissano 3 — via Diana 3.

Deposito Mobili nuovi ed usati,
Compera e vende Mobili in buonissimo
stato.

Assume Commissioni e Rappresentanze.

Skladiste novog i rabljenog pokućstva.
Kupuje i prodaje pokućstvo u dobrom
stanju.

Preuzimlje komisije i zastupstva.

Austrijska trgovina robe za gospodu i gospodje „Old England“

(vlasnica ANTONIJA AHNE)

PULA, Via Sergia br. 47.

Rubenine u svakoj cieni, za gospodu i gospodje, vuneve robe, rukavica u velikom izboru, toaletne i galanterijske robe, parfuma i sapuna, mahala, bliza za gospodja, dolnjih suknja (Jupons) i pregača, potrebe za odore, kravata za gospodu i gospodje, kišobrana, o o o o o o o galča itd. itd. o o o o o o o

Javna zahvala.

Podpisane obitelji i u ime ostale rodbine izriči ovim najdubljim zahvalnost svim prijateljima, znancima, kao što i drugovima pokojnoga

Rudolfa Pavletića,

koji su na bilo koji način učestvovali njihovoj tuzi, te im ovim izriči najdubljim zahvalnost nad izkazima sreću.

PULA, 17. travnja 1909.

Obitelji
Žunić i Pavletić.

Austro-Hrvatsko parebrodarsko društvo na dionice u Punta.

Plovitbeni red
vrijedi od 2. travnja 1909. do opovr.

Pruga: Rijeka-Punat.

svaki dan	odl. i	Postaje	Dol. i	svaki dan
odnosno nedjelja	odl.		odl.	odnosno nedjelji
prije podne				po podne
5.—	odl.	V PUNAT	dol.	4.20
5.15	dol.	Krk	odl.	4.35
5.25	odl.		odl.	4.35
6.10	odl.	Glavotok	odl.	3.40
6.15	odl.		odl.	3.35
6.45	dol.	Malinaka	odl.	3.05
6.55	dol.		odl.	2.55
7.40	dol.	Omisalj	odl.	2.10
7.45	odl.		odl.	2.—
8.45	dol.	↓ RIJEKA	odl.	12.55

Pruga: Baška-Punat.

utorak	odl. i	Postaje	dol. i	fondi
četvrt.	odl.		odl.	srednji petak
prije podne				po podne
3.45	odl.	V Baška	dol.	6.—
4.45	dol.	↓ Punat	odl.	5.—

Uvjetovaljno pristajanje u Bjelovaru i Staroj Baški.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo — prema skobinstvu — promjene plovitvenog reda.

Agencija na Rijeci kod I. Pakulića, Via Andrášy 25.
PUNAT, dan 2. travnja 1909.

RAVNATELJSTVO.

Sjetite se družbe Sv. Ciriila i Metoda za Istru!

„La Popolare“

Impresa di Costruzioni — TRIESTE.

(Succursale in POLA.)

La Succursale della „Popolare“ (Impresa di Costruzioni in Trieste) ha aperto in Via Barbacani N. 3 il proprio studio.

Assume inoltre la costruzione di casette e vilolini da Cor. 4000 in avanti, con pagamenti rateali da convenirsi.

Per schiarimenti rivolgersi alla cancelleria.

SVOJ K SVOMU!

Veliko skladište gotovih odiela i rubenine

Zadnja moda! za gospodu i dječake Najnoviji kraj!

u PULI ulica Giosuè Carducci br. 55.

Podpuna gotova odiela za svaku dobu godine, kabаницa, paletots, rublja, ovratnika, ogrlica itd.

Roba iz najboljih tvornica sukna.

Ciene vrlo umjerene.

Preporuča se Slavenima

slavenska tvrdka TRANFIC.

SVOJ K SVOMU!

BALSAMO DI THIERRY

unico e soltanto vero colla Monaca verde come Marca di fabbrica,
efficace contro dolori dello stomaco, flatulenza, blesnorragia, bruciore in gola, dolori
di petto, raucedine, acuti dolori nelle articolazioni ecc. Rimedio depurativo per le
ferite; lenisce i dolori.

10% oppure 1 bottiglia per famiglia Cor. 5—

THIERRY Unguento di centifoglie

il più efficace rimedio domestico per postume, babboni, piaghe, lesioni, infiammazioni ecc. d'ogni specie. a dosi Cor. 3.60.

Si acquista all'origine: Farmacia all'Angelo custode di A. Thierry in Pregrada
presso Rohitsch-Sauerbrunn.

Avvertimento: Tutti coloro che ordinano e ricevono un altro balsamo fabbricato senza la mia marca
di Monaca o di surrogati vengono segnati al sequestro dei falsificati e a norma dei paragrafi
23 e 25 del Codice penale vengono condannati nell'arresto di un anno o sulla multa di 4000 cor.

Deposito nelle migliori farmacie. — All'ingresso presso le drogherie.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadružare, koft uplaćuju zadružniku diešova jedan ili više
po kruna so.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dan te
plaća od istoga 4½%,
čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložne iznose do 2000 K bez prethodnog
odkusa, a iznose od 2000 K
ako se uže kod uloženja uglašano nstanovio veći ili manji rok na
odkusa, uz odkus od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadružarom, i to na hipoteku
i sadušnici uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati
posle podne; u nedjelju i blagdanu
zatvoren.

Društvena pisarna i bisagajus salinige u rizle Gavrila Vlašića
kula (Marečki Dom) prvi pod domom, gdje
dobrjava publike informacije.

Ravnateljstvo.